

České odbory / 150 let pro vás

1870 **Kdy vznikly odbory?**

Za výchozí datum našeho odborového hnutí můžeme považovat 7. duben 1870, kdy rakouský parlament schválil zákon o koaliční svobodě, umožňující, aby „společným zastavením práce ... vynutila se mzda vyšší nebo vůbec lepší podmínky pracovní.“ Do té doby mohli organizátoři stávek počítat s pronásledováním a vězením v délce osmi dnů až tří měsíců. Na konci 19. století začaly vznikat integrací jednotlivých spolků větší odborové svazy i ústředny.

1918 **Jak se změnilo postavení odborů za první republiky?**

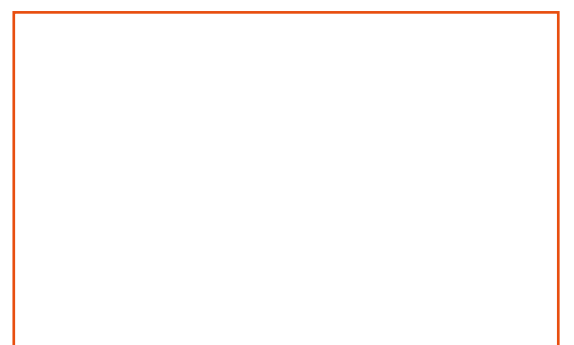
Za I. světové války nasadily odborové organizace všechny prostředky, aby umožnily svým členům přežít nelidskou dobu. Podporovaly rodiny padlých, bránily zaměstnance proti ofenzivě zaměstnavatelů, kteří využívali omezování demokratických práv za války. Za první republiky organizovaly stejně jako dříve početné stávky. Stále více se však ukazovalo, že lepší pracovní podmínky se dají zajistit také jinak – kolektivními smlouvami, uzavíranými mezi odborovými organizacemi a zaměstnavatelem či dokonce zaměstnavatelskými organizacemi.

1939 **Jak odbory reagovaly na nacistickou okupaci?**

Po rozbití první republiky a nacistické okupaci 15. března 1939 se všechny organizace sloučily do Národní odborové ústředny zaměstnanecké a Ústředny veřejných zaměstnanců. Učinily tak s vidinou, že ve spojení budou lépe odolávat německému náporu. Zapojili se do odboje a mnoho aktivních odborářů např. Rudolf Tayerle, Robert Klein, Antonín Hampl – za svůj boj proti nacismu zaplatili životem v koncentračních táborech.

1948 **Jak fungovaly odbory za komunismu?**

Na konci války se skupině funkcionářů podařilo vytvořit z Národní odborové ústředny zaměstnanecké základ pro nové sjednocené odbory – Revoluční odborové hnutí (ROH). ROH bylo úzce propojeno s Komunistickou stranou (KSČ), která po roce 1948 odbory využívala ke zvýšení produktivity práce. Členové ROH se vzepřeli oficiální politice v listopadu 1989. Mnoho závodních výborů odsoudilo zákrok policie proti demonstrantům a podpořilo generální stávku proti režimu. Stávkové výbory, které spontánně připravily generální stávku, položily základy pro nové odbory, které se oficiálně zformovaly na všeodborovém sjezdu v březnu 1990. Sjezd tak vytvořil základ pro vznik Českomoravské konfederace odborových svazů, ČMKOS.

Od vzniku ČMKOS po současnost

1989 Kdo se stal hlavním představitelem odborů po roce 89?

Po roce 1989 vytvořily odborové svazy na celostátní úrovni Československou konfederaci odborových svazů a v rámci českých zemí Českomoravskou komoru (později konfederaci) odborových svazů – ČMKOS. Po vzniku samostatné České republiky se ČMKOS stala hlavním představitelem českého odborového hnutí.

1990 Jak odbory přijaly ekonomické reformy 90. let?

ČMKOS podporovala přeměnu ekonomiky na tržní hospodářství a integraci do Evropy. Prosazovala, aby transformace byla sociálně únosná a aby její tíži nenesli jen pracující lidé. ČMKOS se střetávala zejména s pravicovými vládami. Bojovala proti asociální politice, oslabování zákoníku práce, privatizaci zdravotnictví, školství a nespravedlivému daňovému zatížení zaměstnanců.

Co je posláním dnešních odborů?

Odbory jsou sdružením zaměstnanců vytvořeným pro zaměstnance, k ochraně svých hospodářských a sociálních zájmů, k vzájemné podpoře a pomoci. Odbory vyjednávají se zaměstnavateli jménem zaměstnanců, usilují o zlepšení jejich mzdových a jiných pracovních podmínek. Vystupují ale i s požadavky obecnějšího rázu, např. v oblasti vzdělání, zdravotnictví, sociálního zákonodárství. Starají se nejen o materiální pomoc svým členům, ale také o to, aby byl svět spravedlivější.

Co dělá ČMKOS dnes?

Dnešní ČMKOS se zasazuje o zachování jistoty dobře placené a bezpečné práce pro české zaměstnance. V rámci kampaně Konec levné práce bojujeme za dorovnání českých mezd na evropskou úroveň. Rovněž upozorňujeme na velký počet případů pracovních úrazů a nezdravého pracovního prostředí. Bojujeme proti asociální politice, oslabování zákoníku práce, privatizaci zdravotnictví, školství a nespravedlivému daňovému zatížení zaměstnanců.

České odbory
150 let pro vás

Českomoravská konfederace odborových svazů

Politických vězňů 1419/11

110 00 Praha 1

Telefon: +420 739 505 444

Email: info@cmkos.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

